

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: BR-8P/129/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6322202875
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Lámerová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6322202875.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, pracovisko Brezno, sudkyňou JUDr. Elenou Lámerovou, v právnej veci starostlivosti o maloletého M. I., nar. XX.XX.XXXX, t.č. neodkladným opatrením odovzdaného do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Z., v zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, syna matky M. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. G. a otca M. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., Za I. XXX/X, v konaní začatom ex offa o nariadenie ústavnej starostlivosti maloletému v Centre pre deti a rodiny Z., za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno, takto

rozhodol:

I. Maloletému M. I., nar. XX.XX.XXXX sa nariaduje ústavná starostivosť.

II. Maloletý bude umiestnený v Centre pre deti a rodiny Z..

III. S účinnosťou od 20.júna 2023 sú rodičia povinní prispievať na výživu maloletého každý 32,11 Eur mesačne a v budúcnosti pri zmene výšky životného minima na maloleté, nezaopatrované dieťa, alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona každý sumou vo výške 30 % z takto zmeneného životného minima a to vždy do 15-teho dňa každého mesiaca dopredu na účet Centra pre deti a rodiny Z..

IV. Týmto dochoďa k zmene rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 8P/77/2018-58 zo dňa 24.05.2018.

V. Týmto dochoďa k zmene uznesenia Okresného súdu Brezno č. k. 9P/124/2022-18 zo dňa 19.12.2022 tak, že nariadené neodkladné opatrenie sa ruší.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 29.12.2022 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno doručil tunajšiemu súdu podnet na nariadenie ústavnej starostlivosti maloletému v Centre pre deti a rodiny Z., kde sa maloletý nachádza už na základe neodkladného opatrenia.

Na základe tohto podnetu tunajší súd uznesením č.k. 8P/129/2022-17 zo dňa 30.12.2022 ex offa začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti maloletému v Centre pre deti a rodiny Z..

2. Dňa 20.06.2023 súd konal a rozhodol v neprítomnosti matky maloletého.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom otca maloletého, kolízneho opatrovníka, prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno, oboznámením sa s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil tento stav :

4. Maloletý je narodený mimo manželstva. Okresný súd Brezno rozsudkom č.k. 8P/77/2018-58 zo dňa 24.05.2018 upravil výkon rodičovských práv a povinností k nemu tak, že ho zveril do osobnej starostlivosti otca, jeho matku zaviazal prispievať na neho výživným 80,- Eur mesačne a styk matky s maloletým ponechal na dohodu rodičov. Vzhľadom na problémy v rodine v súvislosti so starostlivosťou o maloletého, tunajší súd uznesením č.k. 9P/99/2021-17 zo dňa 07.12.2021 nariadil neodkladné opatrenie, na základe ktorého maloletý bol odovzdaný do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Z..

Tunajší súd rozsudkom č.k. 9P/10/2022-72 zo dňa 05.05.2022 rozhodol vo veci samej tak, že uložil výchovné opatrenie, ktorým maloletého dočasne odňal z osobnej starostlivosti otca a maloletému nariadil pobyt v zariadení Centra pre deti a rodiny Z. za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletému a zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov najdlhšie na 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť 24.06.2022. Vzhľadom k tomu, že 6 mesačná lehota uplynula 24.12.2022 na podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno tunajší súd uznesením č.k. 9P/124/2022-18 zo dňa 19.12.2022 rozhodol neodkladným opatrením, že maloletý aj po skončení výchovného opatrenia zostane v starostlivosti Centra pre deti a rodiny Z..

5. Z vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že výchovné opatrenie najmä v časti úpravy rodinných a sociálnych pomerov nespĺnilo svoj účel. Otec maloletého svoje pomery a vzťahy v domácom prostredí nijako neupravil. O maloletého v Centre pre deti a rodiny Z. prejavuje záujem, avšak neprejavuje záujem o stále zabezpečenie starostlivosti o maloletého. V oblasti citového vývinu maloletého sa zisťuje ohrozenie, nakoľko medzi maloletým a jeho matkou nie je žiadna citová väzba, matka sa o neho nezaujíma; otec má s maloletým vytvorený vzťah, avšak pomery, v ktorých otec maloletého žije sú pre maloletého nevyhovujúce, nakoľko medzi otcovou partnerkou a maloletým dochádza k častým konfliktom. Počas výchovného opatrenia nedošlo k žiadnej náprave, situácia sa ešte zhoršila a maloletý chce prostredie otca navštíviť výlučne iba za prítomnosti otca v neprítomnosti partnerky otca. V oblasti komunikácie a vzťahov bolo tiež zistené ohrozenie maloletého, nakoľko vzťahy medzi maloletým a matkou absentujú pre jej nezaujím a vzťah otca a maloletého komplikuje otcova partnerka, s ktorou maloletý nevychádza.

6. Maloletý sa v Centre pre deti a rodiny Z. nachádza od 09.12.2021 na základe neodkladného opatrenia. Výchovné opatrenie uložené rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 9P/10/2022-72 zo dňa 05.05.2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť 24.06.2022 nespĺnilo svoj účel, nakoľko otec maloletého rodinné, bytové a sociálne pomery neupravil a ani o návrat maloletého do biologickej rodiny neprejavil záujem. Výchovné opatrenie skončilo uplynutím lehoty 24.12.2022. Nakoľko návrat maloletého do prirodzeného rodinného prostredia nebol možný, maloletý na základe neodkladného opatrenia naďalej zostal v starostlivosti Centra pre deti a rodiny Z..

7. Maloletý je v rámci Centra pre deti a rodiny Z. umiestnený v samostatne usporiadanej skupine v dome v Y. K.. V rámci skupiny je dobre adaptovaný, udržiava pravidlá v skupine, má kľudnú, kamarátsku povahu, je slušný k deťom aj k vychovávateľom. Voľný čas využije na šport, rád hrá futbal, alebo sa hrá na mobile. V školskom roku 2022/2023 je žiakom 7. ročníky Špeciálnej základnej školy v Y. K.. Na vyučovanie sa pripravuje, jeho výsledky sú na nižšej úrovni. Zdravotný stav maloletého je dobrý, nebýva chorý. Každé 2 mesiace chodí na kontroly k detskej psychiatričke MUDr. Y. do P. A..

Maloletý tvrdí, že v zariadení je spokojný, je mu tam lepšie ako doma, k otcovi by sa už nechcel vrátiť natrvalo iba na návštevy aj to len vtedy keď bude doma otec a nie jeho družka.

8. Na pojednávaní 20.06.2023 otec maloletého súhlasil s tým, aby maloletému bola nariadená ústavná starostlivosť v zariadení, v ktorom doteraz je. Dodal, že nepracuje, peniaze si zabezpečuje iba sporadicky formou brigád. V súčasnosti žije s družkou M. K., s ktorou má spoločnú dcéru Q. K., dvojročnú; jeho družka vychováva v spoločnej domácnosti svojho syna C. O., ktorý má 14 rokov. Maloletý M. si rozumie so synom družky C., avšak si nerozumie s družkou. Potvrdil, že v rodine nie je nik kto by mohol mať maloletého v náhradnej osobnej starostlivosti, jeho sestry - tety maloletého samé majú po 5 až 6 detí.

9. Kolízny opatrovník súdu navrhol maloletému nariadiť ústavnú starostlivosť v Centre pre deti a rodiny Z.. U otca sa počas trvania výchovného opatrenia v podstate nič nezmenilo, nie sú u neho podmienky na to, aby maloletý mohol byť v jeho starostlivosti. Otec žije s družkou, s ktorou maloletý nevychádza, nechce s ňou zostávať osamote, pričom otec maloletého často opúšťa domácnosť kvôli hľadaniu si práce. Nikto z príbuzných sa neozval a ani úrad nikoho z príbuzných nezistil, kto by mal záujem o

zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti. Nie je záujem ani o to, aby maloletý bol v pestúnskej starostlivosti.

10. Zástupkyňa Centra pre deti a rodiny Z. súdu uviedla, že maloletý je v samostatnej skupine v Y. K., dobre vychádza s ostatnými deťmi, riadne si plní školské povinnosti vo variante A, nakoľko trpí ľahkým stupňom mentálneho postihnutia. Je introvertne ladený, ťažko sa s ním rozpráva. Maloletý je v centre spokojný, chce tam zostať, pričom na pobyty k otcovi chce chodiť, ale len za podmienky, že v domácnosti bude aj otec maloletého, nechce byť len sám s otcovou priateľkou. Za posledný polrok otec bol s maloletým v telefonickom kontakte raz mesačne. O maloletého sa nikto z blízkych ani iných osôb nezaujíma. V prípade ak súd maloletému nariadi ústavnú starostlivosť súhlasí s tým, aby táto starostlivosť bola maloletému nariadená v Centre pre deti a rodiny Z..

11. Prokurátor Okresnej prokuratúry Brezno uviedol, že za daného stavu je v najlepšom záujme maloletého nariadiť mu ústavnú starostlivosť v Centre pre deti a rodiny Z..

12. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

13. Podľa § 54 ods. 2 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine) súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, alebo pestúnskej starostlivosti a:

a/ dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoba podľa osobitného predpisu,

b/ rodičia dieťaťa nežijú, alebo im v starostlivosti od dieťa bráni závažná prekážka,

c/ uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d/ rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv

14. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

15. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

16. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

17. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení do ústavnej starostlivosti, alebo o uložení ochrannnej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

18. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že výchova maloletého je vážne narušená a nie je možné zveriť ho do náhradnej osobnej starostlivosti, prípadne pestúnskej starostlivosti. Rodičia maloletého dlhodobo nežijú v spoločnej domácnosti, maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti otca, pričom otec si našiel novú partnerku, s ktorou maloletý nevychádza. V starostlivosti matky o maloletého bráni tá skutočnosť, že táto sa nachádza na neznámom mieste, o maloletého dlhodobo neprejavuje záujem. V starostlivosti otca o maloletého bráni spolužitie otca so svojou partnerkou, s ktorou maloletý nevychádza. Tunajší súd nariadil aj výchovné opatrenie v zmysle § 37 ods. 3 písm. b/ Zákona o rodine, maloletého dočasne

odňal z osobnej starostlivosti otca a za účelom zabezpečenia odbornej pomoci, zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletému nariadil pobyt v Centre pre deti a rodiny Z. na 6 mesiacov. Toto výchovné opatrenie nesplnilo svoj účel, v podmienkach otca nedošlo k takej náprave, aby sa do jeho starostlivosti mohol maloletý vrátiť.

Z uvedeného dôvodu súd prihladol na záujmy maloletého a zistil, že v najlepšom záujme maloletého je nariadiť mu vo veci samej ústavnú starostlivosť.

19. Maloletý počas ústavnej starostlivosti bude v Centre pre deti a rodiny Z., v ktorom sa nachádza už od 09.12.2021 na základe neodkladného opatrenia.

20. S účinnosťou od rozhodnutia, t.j. od 20.06.2023 súd zaviazal obidvoch rodičov maloletého prispievať na neho výživným aspoň v minimálnej výške, t.j. aktuálne 32,11 Eur mesačne. Pri určení výšky výživného súd vychádzal z pomerov rodičov - z lustrácie v Sociálnej poisťovni vyplýva, že matka maloletého nepracuje a Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno súdu oznámil, že otec maloletého poberá pomoc v hmotnej núdzi mesačne vo výške 74,- Eur.

Rodičia sú povinní výživné platiť vždy do 15-teho dňa každého mesiaca dopredu na účet Centra pre deti a rodiny Z..

21. Týmto rozhodnutím dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Brezno č.k. 8P/77/2018-58 zo dňa 24.05.2018, ktorým bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti otca a matka maloletého bola zaviazaná prispievať na neho výživným. Zároveň týmto dochádza aj k zmene uznesenia Okresného súdu Brezno č.k. 9P/124/2022-18 zo dňa 19.12.2022 tak, že nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bol maloletý aj po skončení výchovného opatrenia odovzdaný do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Z. sa ruší.

22. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 a nasledujúcich CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak. Súd v konaní nezistil ani také skutočnosti, pre ktoré by priznanie nároku na náhradu trov konania považoval za spravodlivé. Takejto náhrady trov konania sa nikto z účastníkov ani nedomáhal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne na Krajský súd Žilina prostredníctvom Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno.

Podľa § 363 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP"), v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky; súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené; alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a podľa § 62 ods. 1 CMP aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 232 ods. 2 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 376 ods.1 CMP ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul (iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému), môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní peňažnú povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený (za maloletého jeho zákonný zástupca) podať návrh na vykonanie exekúcie podľa § 48 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. Príslušným na podanie návrhu na výkon exekúcie je Okresný súd Banská Bystrica.